

УДК 338.242+330.46

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

• **Паршина Олена Анатоліївна**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та моделювання бізнес-процесів, Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, parshina@duan.edu.ua, +380504800836

Чумак Тетяна Валентинівна, старший викладач кафедри економіки та моделювання бізнес-процесів, Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, chumak.t@duan.edu.ua, +380504512180

Olena Parshyna, Doctor of Economic Sciences, Full Professor, Head of Economics and Business-Process Modelling Department, Alfred Nobel University, Dnipro, parshina@duan.edu.ua, +380504800836

Tetiana Chumak, Senior Lecturer of Economics and Business-Process Modelling Department, Dnipro, chumak.t@duan.edu.ua, +380504512180

O. Parshyna, T. Chumak. Trend analysis of the tourist sector in Ukraine.

Tourist business is one of profitable industries of world economy. Tourism is included in leading industries of economy in many countries, it develops rapid enough rates and it has an important social and economic value. Information about general payment of tourism to GDP for the countries of the world has been given in the article. The conducted researches certify that development of the tourist sector is especially important for Ukraine, as exactly due to him it is possible to improve a socio-economic situation. The purpose of the article consists in the analysis and exposure of progress of the tourist sector in Ukraine with use of forecast methods. The compressed analysis of the existent forecast methods has been given and the algorithm of research has been developed. Informative databases with statistical information 2000-2016 have been formed. Tendencies of the amount of Ukraine citizens, which drove out for a border, and also to Poland, Germany, Turkey and to Romania have been certain. The forecasts on the next period of time by using the mathematical models have been carried out.

Паршина О. А., Чумак Т. В. Аналіз тенденцій розвитку туристичного сектору України.

Туристичний бізнес є однією із найприбутковіших галузей світової економіки. У багатьох країнах туризм входить до провідних галузей економіки, розвивається досить швидкими темпами і має важливе соціальне та економічне значення. У статті надано дані щодо загального внеску туризму до ВВП за країнами світу. Проведені дослідження засвідчують, що розвиток туристичного сектору є особливо актуальним і для України, оскільки саме завдяки йому можна поліпшити соціально-економічну ситуацію. Мета статті полягає у проведенні аналізу та виявленні тенденцій розвитку туристичного сектору України з використанням методів прогнозування. Надано стислий аналіз існуючих методів прогнозування та розроблено алгоритм проведення дослідження. Сформовано інформаційні бази даних за статистичною інформацією 2000-2016 рр. Визначено тенденції щодо кількості громадян України, які виїжджали за кордон, а також до Польщі, Німеччини, Туреччини та до Румунії. На підґрунті отриманих математичних моделей здійснено прогнозування на наступний період часу.

Паршина Е. А., Чумак Т. В. Анализ тенденций развития туристического сектора Украины.

Туристический бизнес является одной из наиболее прибыльных отраслей мировой экономики. Во многих странах туризм относится к ведущим отраслям экономики, развивается достаточно быстрыми темпами и имеет важное социальное и экономическое значение. В статье предоставлены данные общего взноса туризма в ВВП по странам мира.

Проведенные исследования показывают, что развитие туристического сектора является особенно актуальным и для Украины, поскольку благодаря развитию этого направления можно улучшить социально-экономическую ситуацию. Цель статьи заключается в проведении анализа и выявления тенденций развития туристического сектора Украины с использованием методов прогнозирования. Предоставлен краткий анализ существующих методов прогнозирования и разработан алгоритм проведения исследования. Сформированы информационные базы данных на основе статистической информации 2000-2016 гг. Определены тенденции изменения количества граждан

Украины, которые выезжали за границу, а также в Польшу, Германию, Турцию и в Румынию. На основе полученных математических моделей выполнено прогнозирование на следующий период времени.

Постановка проблеми. Нині однією з галузей світового господарства, що найдинамічніше розвивається, є індустрія туризму. Індустрія туризму має в розпорядженні солідну матеріально-технічну базу, забезпечує зайнятість великої кількості людей і взаємодіє з усіма галузями економічного комплексу [1]. Туристська індустрія – це сукупність засобів розміщення; транспортних засобів; об'єктів харчування, розважального, пізнавального, оздоровчого та іншого призначення; організацій, здійснюючих туроператорську, турагентську діяльність та екскурсійні послуги.

Експерти вважають, що у XXI ст. міжнародний туризм стане двигуном світової економіки, що є особливо актуальним і для України, оскільки саме завдяки йому ми можемо поліпшити соціально-економічну ситуацію. Сфера туризму підтримує майже 50 суміжних галузей та створює додаткові робочі місця. Один турист дає роботу 10 особам, а створення одного робочого місця в туризмі у 20 разів дешевше, ніж у промисловості. Туризм в Україні може і повинен стати сферою реалізації ринкових механізмів, джерелом поповнення державного та місцевих бюджетів.

Адже, незважаючи на складну соціально-економічну ситуацію, для цього є всі передумови. Україна розташована у центрі Європи, на перехресті транспортних шляхів, до того ж вона має сприятливі природно-кліматичні умови, багатий рослинний і тваринний світ, цілющі мінеральні джерела, багату історико-культурну спадщину, людські та матеріальні ресурси. В Україні налічується понад 125 тис. пам'яток археології та архітектури, сотні музеїв. Особливе значення у розвитку туризму має Західний регіон, адже майже 40% історичних цінностей нашої країни зосереджено саме тут [2].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Туристичний бізнес є одним із найприбутковіших (приблизно 7% світового капіталу), а вклад галузі у світову економіку перевищує 10% світового ВВП, що цілком порівняно з обсягом торгівлі нафтою. У багатьох країнах туризм входить у трійку провідних галузей економіки, розвивається досить швидкими темпами і має важливе соціальне та економічне значення, оскільки: збільшує місцевий дохід; створює нові робочі місця; розвиває усі галузі, пов'язані з виробництвом туристських послуг, соціальну і виробничу інфраструктуру в туристських центрах; забезпечує зростання рівня життя місцевого населення; збільшує валютні надходження.

В деяких країнах доходи від туризму складають більше 50% ВВП: Макао (89,5%), Мальдіви (61,3%), Сейшельські (54,5%) і Багамські острови (53,6%). Менш екзотичні та більш розвинуті країни отримують, звичайно, менший прибуток від туризму, але він набагато вагоміший в абсолютних цифрах. Лідерами у списку є – США, які в рік заробляють на туристах близько 110 млрд дол. Згідно з рейтингом Всесвітньої туристської організації (ВТО) США – друга після Франції по відвідуваності країна у світі. У рік до США приїжджає близько 80 млн туристів [4].

З січня по квітень 2016 р. турнапрямки по всьому світу прийняли 348 міл. міжнародних туристів, що приблизно на 18 міл. більше, ніж в 2015 році (+5,3%). «Результати демонструють рішуче бажання подорожувати, що продовжує стимулювати зростання туризму. Турнапрямки, як і раніше отримують вигоду з твердого попиту в усіх регіонах світу, незважаючи на поточні проблеми – цей факт вказує на те, що туризм є динамічним і стійким економічним сектором», – заявив Генеральний секретар Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) Галєб Рифаї [3].

Метою статті є аналіз виявлення тенденцій розвитку туристичної отрасли України з використанням методів прогнозування.

Виклад основного матеріалу. Багато країн не отримали б такої популярності і не розвинули б свою економіку, якби щорічно в неї не вливалися «туристичні» гроші. Аналітики прогнозують, що до 2020 р. кількість міжнародних туристів зросте до 1,6 млрд. чоловік і лідером по прийому гостей стане Китай – в цій країні туризм розвивається особливо інтенсивно.

Економічна ефективність туризму припускає, що туризм в країні повинен розвиватися паралельно та у взаємозв'язку з іншими галузями соціально-економічного комплексу. Для цілої низки країн і регіонів туризм служить джерелом значних валютних надходжень, сприяє створенню додаткових робочих місць і забезпеченню зайнятості населення, розширенню міжнародних контактів тощо.

У багатьох країнах туризм став однією з провідних галузей економіки, які є надійним джерелом поповнення бюджету. У державах, що активно розвивають цю галузь, надається можливість розв'язувати багато соціально-економічних проблем. Наочно демонструють внесок індустрії туризму у ВВП країни, дані наведені у табл. 1 та 2 [5].

Таблиця 1

Загальний внесок туризму до ВВП (доля, %)

		2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2005	2000
1.	Мальдіви	79,4	78,8	86,9	81,6	72,1	70,2	74,3	12,8	44,8
2.	Сейшельські острови	58,1	56,9	56,9	58,6	63,7	63,0	64,2	54,9	54,6
3.	Макау	57,2	59,0	70,9	77,2	71,9	68,7	72,7	66,2	60,0
4.	Багами	44,8	44,8	45,0	44,2	45,0	44,6	44,7	42,5	40,9
5.	Грузія	27,1	25,2	20,8	20,4	18,4	15,0	14,1	13,8	15,0
6.	Таїланд	20,6	19,3	17,1	17,7	16,3	15,3	14,2	15,9	17,1
7.	Греція	18,6	19,0	18,2	17,4	15,7	16,0	15,6	16,5	16,0
8.	Іспанія	14,2	14,2	14,1	13,9	13,7	13,6	13,3	15,0	14,5
9.	Болгарія	12,8	12,3	13,1	13,0	12,4	12,9	13,3	25,0	21,9
10.	Турція	12,5	13,7	13,8	12,9	12,2	12,5	11,3	13,5	11,9
11.	Італія	11,1	11,0	10,7	10,6	10,4	10,1	9,9	11,1	13,3
12.	Австралія	10,9	10,7	10,6	10,7	10,8	10,8	11,5	14,4	14,5
13.	Німеччина	10,8	10,7	10,5	10,5	10,6	10,6	10,9	11,8	13,3
14.	Індія	9,6	9,4	9,3	9,2	9,3	9,3	9,4	10,2	13,9
15.	Китай	9,0	8,9	8,7	8,3	8,2	8,0	7,3	8,8	9,3
16.	Франція	8,9	9,1	9,5	9,6	9,1	9,8	9,0	9,6	11,0
17.	Фінляндія	8,8	8,8	8,9	9,0	9,0	8,8	8,9	10,8	14,1
18.	США	8,1	8,0	8,0	7,9	7,8	7,7	7,4	8,1	8,9
19.	Чехія	7,8	7,7	7,7	7,9	8,0	8,2	8,3	9,4	11,2
20.	Японія	7,4	7,3	7,2	6,7	7,0	7,0	7,1	8,6	9,3
21.	Ізраїль	6,8	6,9	6,9	7,2	7,4	7,2	7,3	7,6	9,6
22.	Канада	6,3	6,2	6,1	6,2	6,2	6,1	6,1	6,3	6,3
23.	Білорусь	5,9	5,8	5,2	4,9	6,0	5,6	6,2	8,0	7,8
24.	Україна	5,6	5,5	5,5	7,6	7,5	7,2	7,6	8,7	7,2
25.	Росія	5,0	5,0	4,9	4,9	4,9	5,3	5,3	5,5	6,0
26.	Польща	4,5	4,4	4,3	4,2	4,1	4,1	4,0	4,8	6,0
27.	Австрія	3,0	2,9	3,0	2,9	3,0	3,0	3,1	3,5	3,5
28.	Великобританія	2,8	2,6	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,8	2,8

У порівнянні зі значенням туризму для розвинених країн його важливість для національної економіки України доки не така велика. Це пояснюється відсутністю в нашій країні організованої на належному рівні індустрії туризму як єдиної системи, сприяючої діяльності на міжнародному туристському ринку, що впливає на формування туристських потоків і дозволяє здійснювати обслуговування на рівні світових стандартів. Нині вітчизняна індустрія туризму потребує методів управління, які нададуть їй можливості вижити в конкурентній боротьбі на світовому туристському ринку.

Таблиця 2

Загальний внесок туризму в ВВП (млн. дол. США)

		2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2005	2000
1.	США	1 509,2	1 449,0	1 384,2	1 318,5	1 258,6	1 200,5	1 106,5	1 061,8	918,3
2.	Китай	1 000,7	966,3	910,1	807,7	700,8	605,0	443,6	201,5	112,7
3.	Німеччина	376,7	361,3	410,4	392,9	375,2	399,3	372,2	338,7	260,0
4.	Японія	343,2	301,9	329,7	329,8	418,6	417,2	393,1	394,7	441,3
5.	Франція	221,3	219,1	270,6	269,9	244,9	281,3	238,7	211,1	151,8
6.	Індія	208,9	194,7	185,3	171,5	167,2	168,0	149,8	80,4	64,9
7.	Італія	207,6	200,3	231,6	226,2	215,0	231,6	209,7	205,3	152,7
8.	Іспанія	177,2	169,3	194,2	188,7	183,5	202,6	190,8	174,3	87,0
9.	Бразилія	152,2	149,6	198,9	193,7	195,7	214,0	184,2	88,7	59,6
10.	Австралія	136,2	131,7	152,8	160,5	168,4	162,6	143,0	105,3	57,5
11.	Канада	96,3	95,9	110,3	114,0	113,2	109,4	99,0	73,6	47,1
12.	Турція	88,0	98,3	110,0	106,6	96,6	97,4	83,0	65,2	31,9
13.	Таїланд	82,5	76,1	69,2	74,2	64,8	56,6	48,6	30,0	21,6
14.	Росія	62,6	65,7	99,7	108,9	105,6	107,1	87,5	45,4	16,7
15.	Греція	36,6	37,0	43,0	41,8	38,7	46,3	46,8	41,1	21,0
16.	Ізраїль	21,7	20,7	21,3	21,0	19,0	18,9	17,2	10,8	12,7
17.	Польща	21,1	21,2	23,3	22,0	20,5	21,4	18,9	14,6	10,4
18.	Фінляндія	21,1	20,4	24,3	24,3	23,0	24,2	22,0	22,1	17,8
19.	Україна	5,0	5,0	7,3	13,9	13,1	11,7	10,4	7,5	2,2
20.	Грузія	3,9	3,5	3,4	3,3	2,9	2,2	1,6	0,9	0,5
21.	Австрія	3,0	2,9	3,0	2,9	3,0	3,0	3,1	3,5	3,5
22.	Білорусь	2,8	3,2	4,0	3,6	3,8	3,4	3,4	2,4	0,8
23.	Великобританія	2,8	2,6	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,8	2,8
24.	Молдова	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1

Рис. 1. Алгоритм проведення дослідження

В ході проведення досліджень, з метою здійснення аналізу виявлення тенденцій розвитку туристичного сектору України, нами були відібрані декілька методів прогнозування та розроблено алгоритм проведення дослідження, який представлений на рис. 1.

В ході проведення досліджень було встановлено позитивну динаміку зростання кількості іноземних громадян, які відвідали Україну протягом 2000-2013 рр. (рис. 2), однак за темпами зростання можна спостерігати падіння (рис. 3), що взагалі призводить до суттєвого зниження їх кількості на протязі 2014-2016 рр.

Встановлено позитивну динаміку щодо кількості громадян України, які виїжджали за кордон протягом 2000 – 2016 рр. (рис. 4), а також позитивну тенденцію щодо кількості громадян України, які виїжджали до Польщі протягом 2000-2016 рр. (рис. 5) з отриманням математичних моделей, які можна використати для прогнозування.

Прогнозування – важливий елемент практично будь-якої сфери діяльності. Метою будь-якого прогнозування є виявлення поточної тенденції та визначення передбачуваного результату відносно об'єкту, що вивчається на певний момент часу в майбутньому.

Рис. 2. Кількість іноземних громадян, які відвідали Україну протягом 2000-2016 рр.

* Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції (2014-2016 рр.)

На сучасному етапі використовується цілий комплекс методів прогнозування. Для вибору методу прогнозування слід визначити мету й завдання прогнозу та період, на який він формується, врахувати специфіку об'єкта прогнозування, види, повноту та вірогідність вхідної інформації, а також ряд інших факторів.

Виходячи із цілей прогнозу, здійснюється вибір його виду. У даний час, за оцінками вчених, нараховується понад 150 різних методів прогнозування, але на практиці використовується тільки два-три десятки. Розробка досконалих технологій експертних оцінок та методик об'єктивізації їх результатів, дали змогу об'єктивно підвищити рівень надійності експертиз та поліпшити їх сумісність із формалізованими.

Формалізовані методи прогнозування дозволяють сформулювати прогноз на основі використання математичних формул та економіко-математичних моделей з визначенням кількісних параметрів. До групи формалізованих методів входять методи прогнозу екстраполяції та економіко-математичне моделювання.

Завдяки використанню методів прогнозу екстраполяції здійснюється вивчення попереднього і сучасного стану розвитку об'єкта і перенесення закономірностей минулого і сучасного розвитку на майбутнє.

Метод плинних середніх полягає в тому, що при прогнозуванні числових рядів необхідно враховувати дисконтування вихідних даних. Кінцевим точкам ряду потрібно надати більше значення, а спостереженням, які належать до минулого, – менше. Це можна частково врахувати за допомогою процедури плинних середніх із кінцевою довжиною відрізка усереднення, де значення ваг, які приписують останній групі, не залежать від попередніх значень [6].

Найпоширенішими є методи регресійного і кореляційного аналізів. Метод регресійного аналізу використовують для дослідження форм зв'язку, які визначають кількість співвідношення між випадковими величинами досліджуваного випадкового процесу. Регресійний аналіз є частиною теорії кореляції.

Метод кореляційного аналізу визначає кореляційні зв'язки між випадковими величинами. Дві випадкові величини *a* і *b* називаються кореляційно пов'язаними, якщо математичне сподівання однієї з них змінюється залежно від зміни іншої. Парна кореляція дає змогу з'ясувати залежність між двома показниками. Кореляційний аналіз дає змогу перевіряти різні економічні гіпотези про наявність та силу зв'язку між двома явищами і групою явищ.

Поширеним методом прогнозування є моделювання. Слово «модель» походить від латинського «modulus», що означає «міра, зразок». Модель є одним з важливих інструментів економічного прогнозування, наукового пізнання досліджуваного процесу. Економіко-математичне моделювання – спосіб прогнозування, що передбачає конструювання моделі (зразка) реального процесу чи явища, які мають відбутися у майбутньому [6].

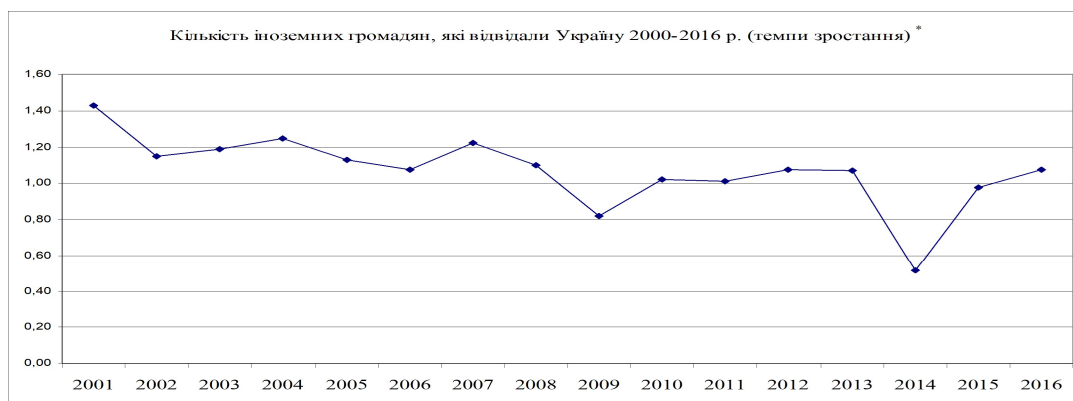

Рис. 4. Темпи зростання кількості іноземних громадян, які відвідали Україну протягом 2000-2016 рр.

* Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції (2014-2016 рр.)

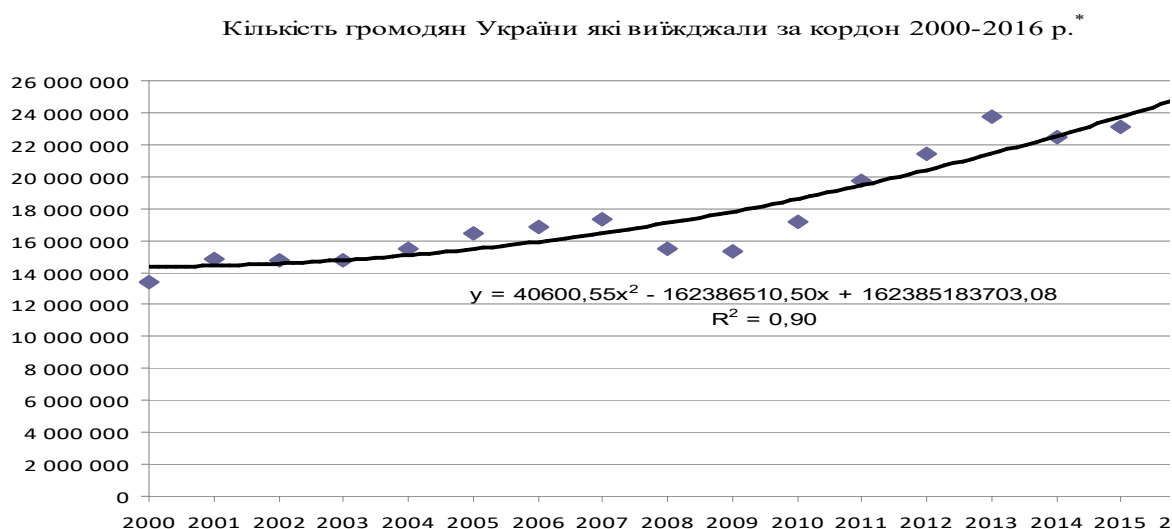

Рис. 5. Визначення тенденції щодо кількості громадян України, які виїжджали за кордон протягом 2000 – 2016 рр.

* Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції (2014-2016 рр.)

Кількість громадян України які виїжджали до Польщі 2006-2016 р.

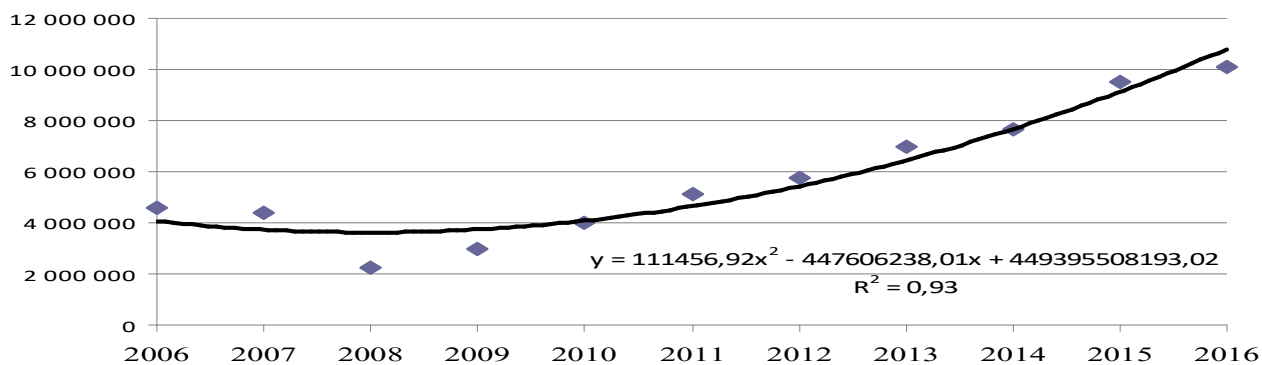

Рис. 6. Визначення тенденції щодо кількості громадян України, які виїжджали до Польщі протягом 2000-2016 рр.

Цей метод вважається достатньо ефективним засобом прогнозування можливого явища, нових або майбутніх економічних і технічних засобів і рішень. Система економіко-математичних моделей економетричного типу служить для опису відносно складних процесів економічного чи соціального характеру. Економетричне моделювання ґрунтується на обробці статистичної інформації ретроспективного характеру, оцінці окремих змінних величин та їх параметрів.

На підґрунті визначених параметрів математичних моделей здійснено прогнозування кількості громадян України, які поїдуть за кордон та з них до Польщі (табл. 3).

Таблиця 3

Прогнозування кількості громадян України, які поїдуть за кордон та з них до Польщі

Рік	Прогнозування кількості громадян України	
	які поїдуть за кордон	які поїдуть до Польщі
2017	26 371 063	12695513,62
2018	27 807 779	14817955,48

Кількість громадян України, які виїжджали до Німеччини, 2006-2016 р.

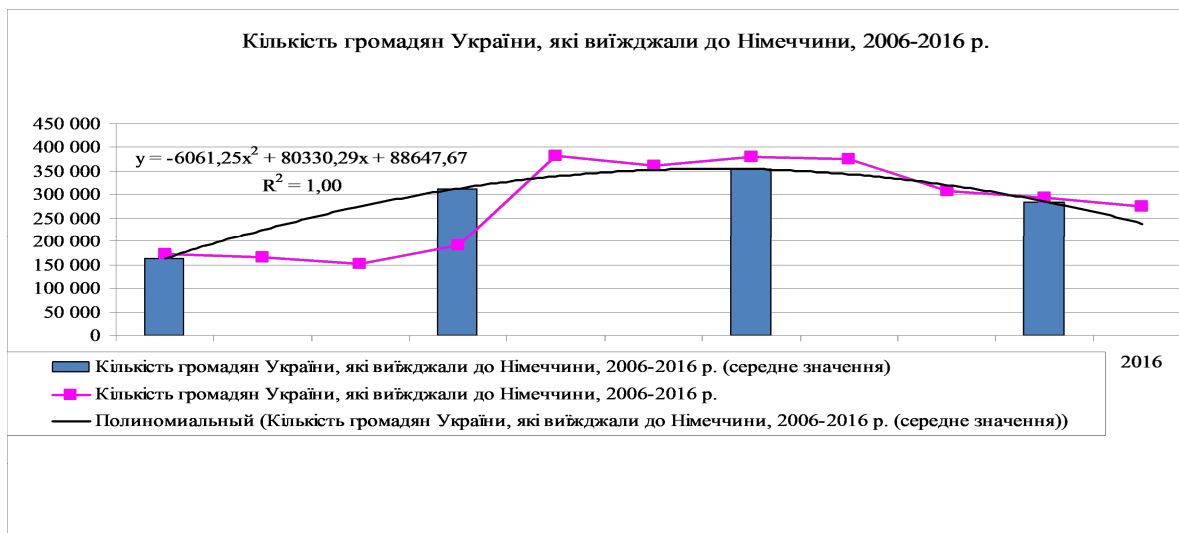

Рис. 7. Визначення тенденції щодо кількості громадян України, які виїжджали до Німеччини протягом 2000-2016 рр.

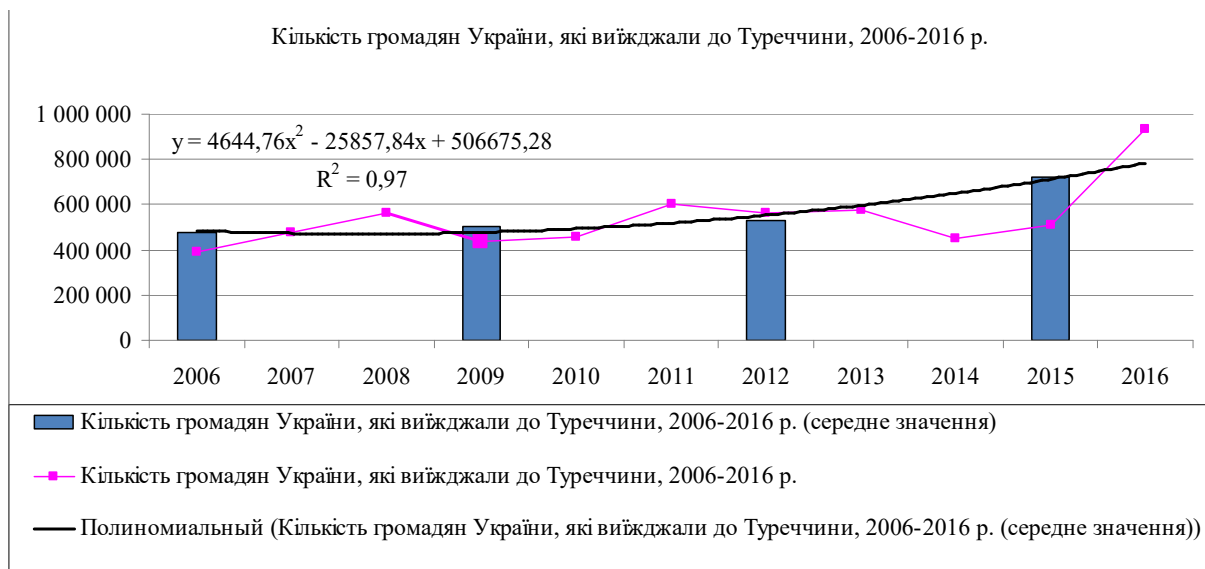

Рис. 8. Визначення тенденції щодо кількості громадян України, які виїжджали до Туреччини протягом 2000-2016 рр.

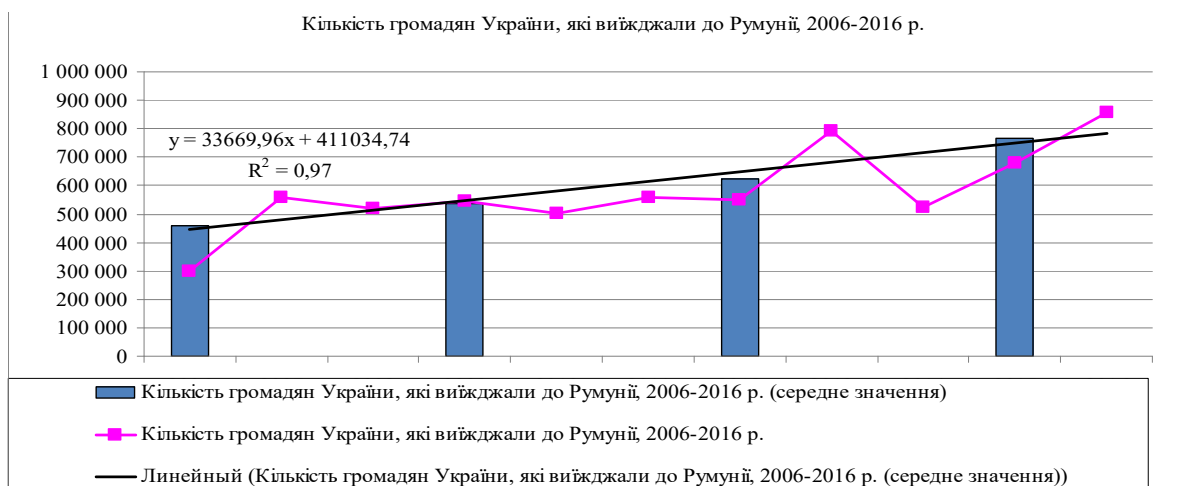

Рис. 9. Визначення тенденції щодо кількості громадян України, які виїжджали до Румунії протягом 2000-2016 рр.

Проаналізувавши статистичні данні за трьома країнами, ми використали метод ковкої середньої. Зазначимо, що цей метод застосовується для характеристики тенденції розвитку досліджуваної статистичної сукупності і ґрунтований на розрахунку середніх рівнів ряду за певний період. На рис. 7, 8, 9 надано результати досліджень. На підґрунті отриманих моделей здійснено прогнозування на наступний період часу (табл. 4).

Таблиця 4

Прогнозування кількості громадян України, які поїдуть за кордон

Рік	Прогнозування кількості громадян України		
	до Німеччини	до Туреччини	до Румунії
2017	338 768	493 505	579 385
2018	352 425	518 740	613 055

Висновки. На сьогоднішній день підтримка і розвиток внутрішнього і в'їзного туризму, і, відповідно, презентація українських курортів на міжнародному рівні – має стати головними завданнями з боку держави у сфері туристичної індустрії.

Популярною є і позиція, що скасування візових вимог для громадян України матиме вплив на розвиток туристичного бізнесу та супутніх йому сфер підприємницької діяльності, таких як готельний бізнес, сфера послуг, а також – пасажироперевезення. Можна прогнозувати і незначне збільшення туристичного потоку. Вже у 2017-2018 році кількість туристів з України в країнах Європи зросте приблизно на 4%.

Введення ж режиму «без віз» для України стане і потужним орієнтиром для індустрії гостинності. Шлях становлення і розвитку для туристичного бізнесу тепер очевидний і безальтернативний. Сьогодні індустрія гостинності України нарешті припинить нескінченні метання від однієї моделі розвитку до іншої – шлях вже визначено.

Список використаних джерел:

1. Квартальнов В. А. Туризм: Підручник / В. А. Квартальнов – М.: Фінанси і статистика, 2002. – 320 с.
2. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика: навчальний посібник / М. П. Мальська., В. В. Худо – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.
3. Офіційний сайт «World Tourism Organization UNWTO (Спеціалізована установа Організації Об'єднаних Націй Всесвітня туристична організація ЮНВТО)» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://media.unwto.org/ru>.
4. Зіміна Л. Б. Туризм – государственный бизнес / Л. Б. Зіміна // Бюджет. – 2013. – № 9.
5. Офіційний сайт «Публічна і відкрита платформа для користувачів з інтересами в області статистики та аналізу даних» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://knoema.ru>
6. Круш П. В. Національна економіка: Підручник / П. В. Круш, С. О. Тульчинська – К.: Каравела; Піча Ю. В., 2008. – 428 с.
7. Офіційний сайт «Державна служба статистики України» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

References (BSI):

1. Kvar'tal'nov V. (2002), "Tourism: Textbook", ["Turizm: Pidruchnyk"], Izd-vo "Finansy i statystyka", Moscow, Russia, 320 p.
2. Mal's'ka M., Hudo V. (2007), "Tourist business: theory and practice: train book", ["Turystychnyj biznes: teoriya ta praktyka: navchal'nyj posibnyk"], Centr uchbovoi' literatury, Kiev, Ukraïna, 424 p.
3. Official site "World Tourism Organization UNWTO" (2016), available at: <http://media.unwto.org/ru> (Accessed 21 august 2017).
4. Zimina L. (2013), "Tourism is state business", ["Turizm – gosudarstvennyj byznes"], Bjudzhet, No. 9, available at: <http://bujet.ru/article/237360.php> (Accessed 27 august 2017).
5. Official site "Public and opened platform for users with interests in the area of statistics and data analysis" (2017), available at: <http://knoema.ru> (Accessed 25 august 2017).
6. Krush P., Tul'chyn's'ka S. (2008), "National economy: Textbook", ["Nacional'na ekonomika: Pidruchnyk"], Karavela, Picha Ju. Kiev, Ukraïna, 428 p.
7. Official site "Government service of Ukraine statistics" (2017), available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (Accessed 5 august 2017).

Keywords: tourist sector; forecast methods; progress trend.

Ключевые слова: туристический сектор; методы прогнозирования; тенденции развития.

Ключові слова: туристичний сектор; методи прогнозування; тенденції розвитку.